

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 12Nt/4/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8225010141
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcal
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2025:8225010141.1

Uznesenie

Okresný súd Bardejov samosudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v trestnej veci proti ods. A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XX, okr. C., o ochrannom opatrení taktó

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

Podľa § 241 ods. 1 písm. a/ Tr. poriadku v spojení s § 448 ods. 2 Tr. poriadku postupuje trestnú vec vedenú proti odsúdenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. XX, okr. C., na rozhodnutie o podnete MUDr. Kvetoslava Moravčíka o ochrannom liečení

Okresnému súdu Prešov.

o d ô v o d n e n i e :

O d ô v o d n e n i e

Trestným rozkazom Okresného súdu Bardejov č.k. 4T/4/2022-131 zo dňa 11.02.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť 23.02.2022, bol odsúdený A. B. uznaný vinným z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zákona na tom skutkovom základe, že dňa 31.12.2020 v čase o 14:27 hod. v areáli Nemocnice s Poliklinikou sv. F. so sídlom G., H. F. XX, počas prechádzania cez heliport poškodil osvetlenie vonkajšieho okruhu heliportu svietidlo FATO reflektor 2 LED na stĺpiku mx. 0,5 m – nadzemné návěstidlo SEGS24H100 a to tak, že pristúpil k nemu a svojou pravou nohou jedenkrát kopol do zabudovaného osvetlenia, následkom čoho ho znefunkčnil, čím týmto konaním spôsobil subjektu NsP Sv. Jakuba, n.o., Bardejov, IČO: 36 167 908, so sídlom Sv. Jakuba 21, 085 01 Bardejov, škodu podľa faktúry o oprave č. 32021001 vo výške 1.200,- eur. .

Bol mu za to uložený samostatný peňažný trest vo výmere 300,- (tristo) eur, ktorý mu súd povolil splácať v 12 mesačných splátkach po 25,- eur mesačne s náhradným trestom odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace a podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zákona ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Taktiež mu bola uložená povinnosť nahradiť škodu poškodenej NsP Sv. Jakuba, Bardejov vo výške 1.200,- eur.

Dňa 08.03.2022 Okresný súd Bardejov nariadil výkon ústavného ochranného protialkoholického liečenia a vydal aj výzvu na jeho nastúpenie do FN sP J.A. Reimana Prešov. Podaním zo dňa 24.05.2022 FN sP J.A. I. oznámila súdu, že odsúdený ani po opakovaných výzvach výkon ochranného liečenia nenastúpil, po čom súd dňa 02.06.2022 vydal príkaz na jeho dodanie do liečebného ústavu. Vzhľadom na neznámy pobyt odsúdeného Okresný súd Bardejov vydal dňa 29.06.2022 žiadosť o vypátranie pobytu odsúdeného.

Podaním zo dňa 24.10.2022 ORPZ v Prešove, odbor kriminálnej polície, oznámil súdu, že odsúdený bol dňa 23.10.2022 zadržaný a následne dodaný do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu

odňatia slobody (ďalej aj „ÚVV a ÚVTOS“) Prešov na základe nariadenia na dodanie do výkonu trestu odňatia slobody vydaného Okresným súdom Senica sp. zn. 2T/69/2022 (správne má byť 2T/69/2019 – poznámka súdu) zo dňa 19.10.2022.

Podľa oznámenia Fakultnej nemocnice s poliklinikou F. I. C. zo dňa 02.03.2023 odsúdený nastúpil výkon ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou dňa 01.03.2023. Stalo sa tak po tom, čo odsúdený vykonal trest odňatia slobody uložený mu trestným rozkazom Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/69/2019.

Okresný súd Prešov uznesením zo dňa 29.06.2023 č.k. 3Nt/8/2023-18 rozhodol o zmene formy uloženého ochranného protialkoholického liečenia z ústavnej na ambulantnú formu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň.

Dňa 07.08.2023 nariadil Okresný súd Bardejov výkon ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou odsúdenému u A. B. A., psychiatrická ambulancia Prešov. Výzvu na nastúpenie výkonu ochranného liečenia si odsúdený neprevzal.

Uznesením zo dňa 05.03.2024 č.k. 4T/4/2022-222 Okresný súd Bardejov nariadil u odsúdeného výkon náhradného trestu odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace uloženého trestným rozkazom zo dňa 11.02.2022 a odsúdeného na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 09.03.2024.

Odsúdený bol dňa 24.05.2024 dodaný do výkonu trestu odňatia slobody, pričom dňa 24.09.2024 bol z výkonu trestu prepustený po vykonaní trestu.

Podaním zo dňa 12.03.2025 oznámil A. B. A., psychiater, u ktorého mal odsúdený po zmene formy vykonávať ochranné protialkoholické liečenie, že odsúdený A. B. nastúpil na výkon protialkoholického liečenia nariadeného OS Prešov sp. zn. 2T/69/2019 zo dňa 24.06.2019 na jeho ambulancii dňa 04.07.2019, pričom v roku 2019 sa na plánované úkony dostavil ešte 24.10.2019 a 30.12.2019. V roku 2020 sa na ambulanciu nedostavil, pričom 16.09.2020 a 18.11.2020 telefonoval do ambulancie s tým, že požíva alkoholické nápoje, prišiel preto aj o prácu a že sa chce liečiť, no nedošiel. V rokoch 2021 a 2022 odsúdený nemal kontakt s ambulanciou aj napriek snahe ambulancie o telefonické kontaktovanie. V roku 2023 bol v ambulancii celkovo 3x (23.06.2023 po prepustení z hospitalizácie vo FN sP Prešov, 02.08.2023 a 22.09.2023, pričom pri posledných 2 návštevách bol spätnou analýzou moču zistený konzum alkoholu a nedodržiavanie liečebného režimu a odsúdený v novembri 2023 opakovane telefonicky kontaktoval ambulanciu s tým, že sa zdržiava v Bratislave a na kontrolu a úkony ochranného liečenia nepríde. Posledný telefonický kontakt ambulancie s odsúdeným bol 05.03.2025, kedy odsúdený hlasom pod vplyvom alkoholu oznámil, že pije, pil a bude piť (teda požívať alkoholické nápoje), že je mu to jedno, že žije v J. C. K. a nemá peniaze na to, aby sa dostavil do ambulancie a tiež to, že chce ísť do Nemecka, kde ho už nikto nenájde. MUDr. Moravčík v ním podanej správe konštatoval, že ochranná protialkoholická liečba u odsúdeného neplní svoj účel, a preto navrhol zmenu formy ochranného liečenia z ambulantnej na ústavnú, alebo zmeniť miesto výkonu ambulantnej liečby v blízkosti Bratislavy, resp. aplikovať možnosti a mechanizmy korektívnej skúsenosti, dané zákonom, na zlepšenie osobnostného vývoja odsúdeného vo vzťahu k užívaniu alkoholických nápojov.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zákona súd uloží ochranné liečenie v prípade uvedenom v § 39 ods. 2 písm. c) alebo § 40 ods. 1 písm. c) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 73 ods. 2 Tr. zákona súd tak môže urobiť aj vtedy, ak páchatel' spáchal trestný čin

- a) v stave zmenšenej príčetnosti a jeho pobyt na slobode je nebezpečný,
- b) v súvislosti s duševnou poruchou a jeho pobyt na slobode je nebezpečný, alebo
- c) v dôsledku závislosti od návykovej látky alebo v dôsledku závislosti na hazardných hrách.

Podľa § 73 ods. 2 Tr. zákona ochranné liečenie podľa odseku 2 písm. c) súd neuloží, ak vzhľadom na osobu páchatel'a, alebo jeho postoj k predchádzajúcemu ochrannému liečeniu nemožno očakávať dosiahnutie jeho účelu.

Podľa § 74 ods. 1 Tr. zákona ambulantnú formu ochranného liečenia súd uloží, ak vzhľadom na osobu páchatela, povahu duševnej poruchy a liečebné možnosti možno očakávať splnenie účelu ochranného liečenia. Ústavnú formu ochranného liečenia súd uloží, len ak je pobyt páchatela na slobode nebezpečný z dôvodu duševnej poruchy alebo ak vzhľadom na osobu páchatela, povahu duševnej poruchy a liečebné možnosti nemožno očakávať, že účel splní ambulantná forma ochranného liečenia. Ak súd ukladá ochranné liečenie podľa § 73 ods. 2 písm. c) popri treste odňatia slobody, ktorého výkon podmienične neodkladá, uloží ho ústavnou formou.

Podľa § 74 ods. 2 Tr. zákona súd zmení formu ochranného liečenia, ak uložená forma neplní svoj účel a možno dôvodne očakávať dosiahnutie účelu inou formou. Ústavnú formu ochranného liečenia môže súd zmeniť na ambulantnú formu, ak doterajší priebeh ochranného liečenia nasvedčuje tomu, že ústavná forma už nie je potrebná a účel ochranného liečenia možno dosiahnuť aj ambulantnou formou.

Podľa § 74 ods. 4 Tr. zákona ochranné liečenie trvá, kým to vyžaduje jeho účel; o zmene jeho formy, o prepustení z jeho výkonu alebo jeho ukončení rozhoduje súd.

Podľa § 74 ods. 5 Tr. zákona ochranné liečenie uložené páchatelovi podľa § 73 ods. 2 písm. c) ambulantnou formou trvá najviac dvanásť mesiacov a ústavnou formou trvá najviac tri mesiace s následným doliečovaním ambulantnou formou, ktorá trvá najviac dvanásť mesiacov. Ak sa počas výkonu ochranného liečenia zistí, že jeho účel nemožno dosiahnuť alebo ak na dosiahnutie jeho účelu nie je potrebná určená doba alebo súdom uložená forma, súd zmení formu ochranného liečenia alebo rozhodne o prepustení z výkonu ochranného liečenia alebo o ukončení ochranného liečenia.

Podľa § 74 ods. 6 Tr. zákona od výkonu ochranného liečenia súd upustí, ak pred jeho začatím zaniknú okolnosti, pre ktoré bolo uložené.

Podľa § 446 ods. 1 Tr. poriadku o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia alebo zmene druhu ochranného liečenia rozhoduje na návrh alebo aj bez návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode je zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva. Ak súd rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia, probačného a mediáčného úradníka alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu. Ak súd potrebuje pre rozhodnutie znalecký posudok, rozhodne do desiatich pracovných dní od doručenia znaleckého posudku.

Podľa § 447 ods. 1 Tr. poriadku o upustení od výkonu ochranného liečenia pred jeho začiatkom rozhodne súd, ktorý ochranné liečenie uložil na návrh prokurátora, obvineného, jeho zákonného zástupcu, osoby, ktorá by mohla za obvineného v jeho prospech podať odvolanie, riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený vykonáva trest, alebo ak obvinený medzitým absolvoval uloženú odvykaciu alebo inú liečbu v niektorom zdravotníckom zariadení, na návrh ošetrojúceho lekára alebo aj bez takého návrhu.

Podľa § 448 ods. 2 Tr. poriadku o prepustení z ochranného liečenia alebo o jeho ukončení rozhodne na návrh prokurátora, obvineného, zdravotníckeho zariadenia alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených alebo aj bez takého návrhu predseda senátu súdu, v ktorého obvode sa ochranné liečenie vykonáva; ak rozhoduje na návrh prokurátora, zdravotníckeho zariadenia alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo nemocnice pre obvinených a odsúdených o prepustení z ústavného ochranného liečenia alebo o jeho ukončení, rozhodne najneskôr do desiatich pracovných dní od doručenia návrhu súdu.

Okresný súd Bardejov, ktorému bola správa A. A. zo dňa 12.03.2025 doručená, sa v prvom rade zaoberal jej obsahom a na základe toho posudzoval, či je na rozhodnutie o nej príslušný alebo nie. Aj keď A. A. v tejto správe navrhol zmenu formy ochranného liečenia, resp. zmenu miesta výkonu ochranného liečenia vzhľadom na aktuálny pobyt odsúdeného, vychádzajúc z obsahu tejto správy ako aj samotného konštatovania A. A., že ochranné liečenie neplní svoj účel, súd posúdil toto podanie aj ako podnet na prepustenie alebo upustenie od výkonu ochranného liečenia. Odsúdenému bolo totiž uložené ochranné protialkoholické liečenie podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zákona v znení účinnom do 05.08.2024, a teda z dôvodu že páchatel spáchal trestný čin pod vplyvom návykovej látky alebo v súvislosti s jej užívaním. S účinnosťou novely Tr. zákona (od 06.08.2024) došlo okrem iného k prečíslovaniu

citovaného ustanovenia, pričom už ide o dôvod podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zákona, a teda že páchateľ spáchal trestný čin v dôsledku závislosti od návykovej látky alebo v dôsledku závislosti na hazardných hrách.

V prípade ochranného liečenia uloženého podľa citovaného ustanovenia z uvedeného dôvodu (vplyv návykovej látky), je potrebné osobitne skúmať, či aj postoj odsúdeného k liečeniu dáva predpoklad toho, že liečenie bude alebo nebude plniť svoj účel. To je vyjadrené aj v citovanom ustanovení § 73 ods. 2 Tr. zákona, podľa ktorého takéto ochranné liečenie súd neuloží, ak vzhľadom na osobu páchateľa, alebo jeho postoj k predchádzajúcemu ochrannému liečeniu nemožno očakávať dosiahnutie jeho účelu. V prejednávanej veci bolo ochranné liečenie uložené odsúdenému na základe vyšetrenia duševného stavu odsúdeného znalkyňou v období zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, A. B. L., ktorá následne v znaleckom posudku č. 258/2021 po zistení diagnózy: syndróm závislosti od alkoholu na úrovni III. vývinovej fázy podľa Jellineka s poruchami správania v stave opitosti, navrhla uloženie ochranného protialkoholického liečenia odsúdenému s poukazom na to, že odsúdený s takouto liečbou v tom čase súhlasil. Z písomného vyjadrenia A. A. ale vyplýva, že odsúdený nemá aktuálne záujem sa liečiť, keď mal konštatovať, že „pije, pil a naďalej bude piť, že je mu to jedno a že chce odísť do Nemecka, kde ho už nikto nenájde“.

Súd následne skúmal to, či sa už vo veci začalo s výkonom ochranného liečenia alebo nie. Pokiaľ by sa s výkonom ochranného liečenia ešte nezačalo, na rozhodnutie o prípadnom upustení od jeho výkonu by bol príslušný Okresný súd Bardejov, ktorý ochranné liečenie uložil (cit. § 447 ods. 1 Tr. poriadku). Ak sa ale s výkonom ochranného liečenia už začalo, o prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, je príslušný súd, v obvode ktorého sa ochranné liečenie vykonáva (cit. § 448 ods. 2 Tr. poriadku). Z obsahu spisu súd zistil, že s výkonom ochranného liečenia uloženého odsúdenému trestným rozkazom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4T/4/2022 sa reálne začalo, keď odsúdený najprv vykonával toto liečenie v ústavnej forme v období od 01.03.2023, kedy ho nastúpil na psychiatrické oddelenie FN sP J.A. Reimana v Prešove, až do zmeny jeho formy uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 3Nt/8/2023 zo dňa 29.06.2023 a následne v ambulantnej forme u A. B. A., psychiatrická ambulancia Prešov. Aj napriek tomu, že A. A. vo svojej správe opísal priebeh liečby, ktorá mala byť vykonávaná na základe rozhodnutia OS Prešov sp. zn. 2T/69/2019 zo dňa 24.06.2019 (vzhľadom na odpis registra trestov odsúdeného ide zrejme o chybu v písaní, keď správne má byť uvedené Okresného súdu Senica – poznámka súdu), vzhľadom na okolnosť, že A. A. bolo nariadenie ochranného liečenia ambulantnou formou v jeho ambulancii vo veci Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4T/4/2022 doručené dňa 16.08.2023, považuje súd liečenie vykonávané od tohto dňa za výkon liečenia aj v tejto veci.

Vzhľadom na to, že odsúdený vykonával a aj vykonáva ochranné liečenie v ambulancii A. A. v Prešove, t.j. v obvode Okresného súdu Prešov, na rozhodnutie o podnete A. A. je podľa § 448 ods. 2 Tr. poriadku príslušný Okresný súd Prešov. Preto Okresný súd Bardejov postupuje túto trestnú vec Okresnému súdu Prešov ako súdu miestne príslušnému.

Súdu neušlo pozornosti to, že ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou u odsúdeného dosiahlo maximálnu dobu 12 mesiacov upravenú v citovanom ustanovení § 74 ods. 5 Tr. zákona. Avšak aj v takom prípade vzhľadom na vyššie uvedené nie je Okresný súd Bardejov príslušný a rozhodnutie, prípadne konštatovanie zániku ochranného liečenia priamo zo zákona. Na to je príslušný Okresný súd Prešov.

Poučenie:

P O U Č E N I E : Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia.

Sťažnosť má odkladný účinok.